

Nr 7 (61)

LÜGANUSE vallaleht

August 2023

LÜGANUSE VALLA PÄEV OLI PÄIKSELINE

Fotod: Viivian Päll

Traditsiooniks saanud Lüganuse valla päeva tähistasime päikesepaistelisel juulikuu esimesel laupäeval Maidla mõisa pargis.

Valla päev on olnud alati oodatud sündmus, kus on võimalik nautida suve, koosolemist sõprade ja tuttavatega, tunda rõõmu meelelahutusest ning proovida loosiõnne.

Sündmusele andis avapaugu motorongkäik, mis sai alguse Sonda kogukonnajärgi lipuväljakult. Edasi sõideti läbi Erra, Lüganuse, Püssi, Kiviõli ning lõpuks jõutigi sihtpunkti - Maidla mõisa.

Kohaletulnuid tervitasid volikogu esimees Dmitri Dmitrijevi ja vallavanem Marja-Liisa Veiser. Traditsiooni jätkates andsid vallajuhid üle tunnustuse heakorrakonkurssil „Lüganuse valla Kaunis Kodu 2023“ välja valitud kodude omanikele. Tänavu said tunnustuse Ülla Rossmani kodu Liimala külas ning Anneli ja Arvi Virve kodu Lüganuse alevikus.

Kauneid kodusid autasustati tänukirja, Lüganuse valla sümbolika mastiviiru, kinkekaardi ja lilleampliga.

Meelelahutust pakkusid valla taitlejad, külalisesinejateks olid HUNT, Jaanika ja Kaidar, Anne Adams ning huvitavaid lugusid loomariigist rääkis Aleksei Turovski.

Esmakordselt kuulutati välja parim leib. Konkursil „Lüganuse päts 2023“ osalejad tõid oma küpsetatud leiva degusteerimiseks. Võitjaks osutus Janika Keskküla-Toomeli küpsetatud leib.

Lisaks oli kohal juba paljudele varasemast tuntud ennustaja ning ei puudunud ka traditsiooniline loterii, mille peaaubinnaks on ajast aega olnud reis soojale maale.

Õhtu saabudes kogunes rahvast üha rohkem, sest lavale astus Hellad Velled. Õhtu jätkus Don Ulvik *show* ja ning peo lõpetas DJ Simon Jay.

Täname kõiki, kes aitasid kaasa valla päeva õnnestumisele!

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Lüganuse Vallavalitsus tänab valla päeva toetajaid!

Adepte Group AS, Svamil AS, Kiviõli Keemiatööstus, Shroma OÜ, Taker Trailers OÜ, Purts Metall OÜ, Kiviõli Kaubahoov AS, Olerex AS, Enefit Power AS, Viru Keemia Grupp AS, Pagarikoda OÜ, Estko AS, FIE Raivo Rebane, Aldar Eesti OÜ, Tamrex Ohutuse OÜ, Ercars OÜ, RomVet OÜ, Virtel Grupp OÜ, Iluaeg OÜ, Salailu OÜ, Eesti Kaevandusmuuseum, Kiviõli Seikluskeskus, Marja-Liisa Veiser, Mesinet OÜ, Kulmumeistri ilutuba OÜ, Ingeborg Studio OÜ, Fermi Energia, Helve Pettai, Uhtna Puit OÜ, Eesti Pagar AS, Janeki pood, Hevami OÜ, Ilusalong Michelle, Rosi Puhkemaja, Jetoil AS, Hiiemägi OÜ, Vallimägi OÜ, Adeleeni OÜ, Fohow Eesti OÜ, MTÜ Silkar, SilvaKaisu OÜ, Riho Vilumetsa Nõmme talu, Extrempark OÜ, FIE Julia Kiskonen, FIE Heikko Kont, Aleksander Ragni, Romas Šalkauskas, Saundland OÜ.

Janika Keskküla-Toomeli.

TERVITUS

September tähendab alati uue kooliaasta algust

I lus soe suvi on peagi mööda saamas ja ilmadki jahedamaks muutumas. Algab uus teadmiste ja tarkuste ammutamise periood meie kõige pisematel lasteaias, suurematel ja eneseteadlikumatel aga koolipingis. Suurele osale meie noortest tähendab tänavune 1. september juba tuttavat

koolirada, kulgegu see siis teist, kolmandat, üheksandat või kaheteistkümnendat aastat. Osadele on see september aga uus, esmakordne ja hoopis teistsugune. Algab septembrikuu tähendab uue, 2023/24 õppeaasta algust.

Soovime kõikidele õpilastele särava sil-

madesse, headust südamesse ja naeratust huulile, et esimese koolipäeva rõõm ja õhin jätkuks õppeaasta lõpuni. Hea õpilane, ole õppimises sihikindel, täida antud lubadusi, austa ennast ja teisi!

1. september muudab meie paljude pere- de elurütmi ja toob kaasa mitmeid lisako-

hustusi, aga kindlasti tuleb mees pidada, et meie laste koolitarkuse omandamise kvaliteet sõltub väga paljuski kooli ja kodu koostööst.

Soovime meie õpetajatele jõudu ja jaksu, lapsevanematele kannatlikkust ja mõistmist oma laste toetamisel nende õpingutel

ning kõigi osapoolte vahelist tulemuslikku ja jätkuvat koostööd.

Kaunist esimest koolipäeva ja koolirõõmu terveks kooliaastaks!

Lüganuse Vallavolikogu
Lüganuse Vallavalitsus

Lüganuse Vallavolikogu esimees Dmitri Dmitrijev võtab vallakodanikke vastu reedel, 15. septembril kella 15.00-17.00 Lüganuse vallamaja saalis (Keskpuiestee 20, Kiviõli).

Ranitsatoetus 1. klassi astujatele

Lüganuse vald maksab Lüganuse valla rahvastikuregistri olevatele 1. klassis õppimist alustavatele lastele ranitsatoetust. Toetuse avalduse blanketi saab valla kõikidest koolidest või saab saata digitaalselt allkirjastatult valitsus@lyganuse.ee, vorm on leitav Lüganuse valla veebilehelt <https://www.lyganuse.ee/taotluste-vormid>. Avaldusi ranitsatoetuse saamiseks on võimalik esitada kuni 31. oktoobrini. Toetuse suurus on 100 eurot.

Enampakkumine oksjoniportaalis [Osta.ee](https://osta.ee)

Lüganuse Vallavalitsus korraldab vallavara võõrandamise avaliku enampakkumise teel oksjoniportaalis [Osta.ee](https://osta.ee) alljärgnevale valla varale:

Keskpuiestee 32-8, Kiviõli linn, Lüganuse vald, katastritunnus 30901:010:0023, kinnistu number 1714308, suurus 62,0 m², alghind 3200 eurot.

Võidu tn 6-58, Kiviõli linn, Lüganuse vald, katastritunnus 30901:008:0004, kinnistu number 1600708, suurus 48,3 m², alghind 5000 eurot.

Soo tn 5-8, Kiviõli linn, Lüganuse vald, katastritunnus 30901:010:0038, kinnistu number 2941008, suurus 64,0 m², alghind 3200 eurot.

Soo tn 18-16, Kiviõli linn, Lüganuse vald, katastritunnus 30901:008:0022, kinnistu number 2080408, suurus 61,3 m², alghind 3300 eurot.

Kaare tn 2-4, Savala küla, Lüganuse vald, katastritunnus 44901:003:0930, kinnistu number 4180108, suurus 48,1 m², alghind 10 000 eurot.

Kaare tn 9-10, Savala küla, Lüganuse vald, katastritunnus 44901:003:0155, kinnistu number 4209408, suurus 73 m², alghind 10 000 eurot.

Graniidi tn 44, Maidla küla, Lüganuse vald, katastritunnus 44201:001:0248, kinnistu number 13543450, suurus 2650 m², alghind 5000 eurot.

Võõrandamine toimub elektroonilise oksjonina oksjoniportaalis [Osta.ee](https://osta.ee) Vara müügingimusel on nähtavad [Osta.ee](https://osta.ee) keskkonnas.

DETAILPLANEERING

Lüganuse tee 31 kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek

Lüganuse Vallavalitsus teatab planeerimiseaduse § 135 lõike 1 alusel Lüganuse alevikus asuva Lüganuse tee 31 kinnistu detailplaneeringu (DP) avalikust väljapanekust. Avalik väljapanek toimub 18.09–01.10.2023 Lüganuse Vallavalitsuses (Keskpuiestee 20, Kiviõli linn) ja valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>.

Lüganuse tee 31 kinnistu (43701:004:0324, pindala 5050 m²) DP eesmärk on kinnistule hoonestusala ja ehitusõiguse määramine elamu ning kahe abihoone rajamiseks ja olemasoleva paekivist vareme taastamiseks. Hoonete projekteerimisel tuleb lähtuda käesoleva DP-ga määratud maksimaalsest ehitisealusest pindalast ja korruselisusest. Ehitis peab olema teostuselt heatasemeline, sobima ümbritsevasse keskkonda ja arvestama väljakujunenud arhitektuurset olukorda ning mitte olema ohtlik inimesele, varale ega keskkonnale. Olemasolevat krundijaotust DP-ga ei muudeta, kinnistu maakasutuse sihtotstarbeks jääb elamumaa. DP ei ole üldplaneeringu (ÜP) põhilahendust muutev planeerimiseaduse § 142 lõike 1 alusel.

LÜGANUSE VALLAVALITSUS
kuulutab välja konkursi järgmistele teenistuskohadele:

**EHITUSNÕUNIK
ARENDUSNÕUNIK**

Teenistuskoha ülesanded ning kandidaadile esitatavad nõuded ja tingimused on leitavad Lüganuse valla kodulehel <https://www.lyganuse.ee/vabad-ametikohad>, info tel 33 21 320.

Kiviõli korteriühistud – kas maksuvõlgnike paradiis?

90-ndatel kui endise Maidla valla territooriumil moodustasime korteriühistuid, oli kõigil selge, et loodud korteriühistu tegeleb kogu maja ulatuses kõigega, s.h ka võlgnikega. Jahmatus oli minu jaoks suur, kui 2021. a Lüganuse vallavalitsusse ametisse tulles selgus, et enamuse Kiviõli linna korteriühistute jaoks on ühistu asi vaid sisesed remondid ja heakord, küte ning vee arvestustega tegeleb korterite viisi vastavalt siis Kiviõli Soojus või Järve Biopuhastus. Justkui eelmisesse sajandisse oleksin sattunud. Sisult tähendab see, et üks võlgnikust pere on võlgu kütte ja sooja vee tarbimise eest soojusettevõttele, tarbitud vee eest aga vee-ettevõttele ning siis kolmas osa ka veel korteriühistule. Kokkuvõttes: kui korteriomani on võlglane, siis üks suur võlg on jagatud kolme osapoole vahel. Ja võlad kasvavad väiksema kiirusega kolme osapoole vahel jaotatuna. Ainult võlgnik ise teab, kui palju temal kokku võlgu on.

Kiviõli korteriühistute esimeeste tugev vastuseis ühisele majasisesele arvestusele üleminekuks on jõuline. Samas levitatakse ka oma ühistu liikmetele valeinformatsiooni, et ühise arvestusega tulevad KÜ-le üle ka eelnevad suured võlad ja üldse pädavat ühise arvestusega asjaajamine ja võlgade kasv veel suurenema.

LUGUPEETUD ELANIKUD KIVIÕLI KORTERIÜHISTUTES!

Enamus teist on korralikult tarbitud teenuste eest tasunud ning teie palun nõudke oma ühistute esimeestelt näha teenuse osutaja poolt ühisele arvestusele üleminekuks tehtud ettepanekuid. Inforum, kust info liigub ei pruugi klappida tegelikkusega ning KÜ esimeeste Eesti Vabariigis kehtiva seadusandluse tõlgendamise võib eksitada.

OÜ Järve Biopuhastus on korduvalt pöördunud Kiviõli linna korteriühistute poole, et sõlmida ühisveevärgi ja kanalisatsiooni seadusele vastav leping ning taotlenud võimalust paigaldada kinnistu veevärgile veearvestid, et tagada seadusele vastav teenuse mõõtmine. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse § 8 lg 5¹ kohaselt loetakse sõltumata korteriühistu soovist, üldkoosoleku otsustest ja lepingu olemasolust vee-ettevõtja kliendiks korteriühistut. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni seaduse § 11 lg 3 kohaselt peab korteriühistu võimaldama paigaldada kinnistu veevärgile veearvesteid ning tagama selle toimimise ja säilimise. Veearvesti paigaldab vee-ettevõtja omal kulul. Veemõõdusõlm, kuhu veearvesti paigaldatakse, on tarbimiskoha veevärgi või kanalisatsiooni osa [§ 8 (2)], seega kuulub veemõõdusõlm tarbijale, selles asuv veearvesti aga vee-ettevõtjale.

Hetkel on Kiviõli linnas vee üldarvetele üle läinud 45 korterelamut, üle viimise protsessis on probleeme 19 elamuga. Lüganuse alevikus on jäänud üks korterelamu üle viimata suutmatuse tõttu organiseerida KÜ vastutust, Püssi linnas on kõik paljukorterilised üle läinud üldarvetele, sama on Purtses, Varjal ja teistes küdades, kus paljukorterilistes elamutes on moodustatud korteriühistu. Erandiks on veel Sonda piirkond, kus on vee kvaliteedi probleemid ja inimestel on sama palju teadmatust kui Kiviõli linna korteriomaniel.

Mis puudutab kaugkütet, siis seda reguleeriv kaugkütteseadus on sarnaselt kirjeldanud kliendi olemust (§ 10 (11): „Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on liitujaks korteriühistu. Võrguettevõtjal on õigus katkestada soojusvarustus, teatades sellest vähemalt seitse päeva ette, kui: 1) on takistatud võrguettevõtja ligipääs tarbija või teise soojusettevõtja omandis või valduses oleval territooriumil asuvatele mõõtesüsteemidele nende kontrollimiseks või asendamiseks või muude võrgutööde tegemiseks; 2) tarbija või soojusettevõtja võlgneb soojuse eest.“ Nimestatud puuduste kõrvaldamiseks, enne teenuse katkestamist antakse teisele poolele mõistlik tähtaeg. Põhjendatud katkestamis- ja taasühendamiskulud tasub jällegi tarbija.

Soojuse müügilepingu sõlmimisel ühistuga on mõlemal poolel omad kohustused ning nende täitmata jätmine toob mõlemale poolele kaasa ühesugused tagajärjed - võib katkeda soojusega varustamine kõikide linna soojustarbijatega. Kiviõli Soojusel on energiaressursside tarnijate ees samasugused kohustused nagu korteriühistutel Kiviõli Soojuse ees. Seetõttu pole lepingu sõlmimisel kummalgi poolel erilisi eeliseid.

Lepingu sõlmimine tagab tarbijale (KÜ-le) teenuse saamise ja tarbija on kohustatud maksma saadud teenuse eest kehtivate seaduste alusel, kuna tarbitud kortermajas soojusenergia koguse määrab üks arvesti, mis on paigaldatud maja soojussõlme. Tarbitud soojus jaotub korterite vahel korteriühistule kuuluva korterelamu sisesüsteemi kaudu.

Nii Järve Biopuhastus OÜ kui Kiviõli Soojus AS alustavad KÜ-ga ühisele arveldusele üleminekut nullist, ehk et vanad võlad jäävad

teenuse osutajale. Reeglina fikseeritakse kuu lõpus korteriomani arvestite lõppnäidud, elamu üldnäit ning see info edastatakse ka korteriühistule. Nendest näitudest saavad ühistu jaoks algnäidud, millest alustatakse arveldamisi ühe üldarvega.

Korteriomandi- ja korteriühistuseadus § 32 Korteriomandi võõrandamisnõude esitamine punkt 1 ütleb, et kui korteriomani on korduvalt rikkunud oma kohustusi teise korteriomani või korteriühistu suhtes ja kui korteriomani ei pea enam võimalikuks tema kuulumist korteriomani hulka, võivad nad nõuda, et ta oma korteri võõrandab. Võõrandamisnõude võib esitada mitmel juhudel, mis on kõnealusel seaduses välja toodud korteriomani kohustusena kuid toon välja punkti 2: korteriomani on vähemalt kuue kuu majandamiskulude tasumisega viivitanud üle kolme kuu.

§ 33 (1) annab kohustuste rikkumisel korteriühistule võimaluse esitada hagi kohutule, kes teeb otsuse võõrandamise kohta.

§ 44 (1) Korteriühistul on korteriomandist tulenevate nõuete tagamiseks pandiõigus korteriomandile.

Seega on KÜ-l kõik õigused ja võimalused oma võlgnikest korteriomani ega efektiivselt tegeleda. Taoline õigus ei laiene teenust osutatavale ettevõttele. Kui inimene jääb võlgu teenuse osutajale, pole ettevõttel selliseid õiguseid nagu seadus on taganud KÜ-dele. Seega

soodustame me seadusevastaselt käitudes võlgnikele head elu Kiviõli linnas ning probleemid siinsel kinnisvara turul jätkuvad.

Ühelgi Lüganuse vallas üldarvetele üle läinud KÜ-l ei ole probleeme tasumistega, s.t neist keegi ei ole võlglane. Juhul kui mingitel põhjustel ei suudeta kogu arvet korraga tasuda, on võimalus paluda võlgnevuse ajatamist pikema aja peale ilma lisaviiviseid nõudmata.

Korteriomanikud peavad samuti oma otsuse tegemisel lähtuma seadustest ja mitte vastu seisma ühise lepingu sõlmimisele.

Edaspidi võib vallavalitsus keelduda soodustuste andmisest programmist „Ehitised korda“ jm korteriühistutele, kes tegutsevad jätkuvalt seadusevastaselt.

Helve Pettai
Abivallavanem

Fermi Energia tutvustas Maidlas tuumajaama rajamise plaane

Eestisse väikese moodulreaktoriga tuumajaama planeeriv Fermi Energia andis juuli lõpus Maidla rahvamajas toimunud infotunnil ülevaate tuumajaama rajamise protsessist ja käimasolevatest uuringutest. Muuhulgas räägiti tuumaohutusest ning jaamaga kaasnevatest mõjustest.

Tuumaenergia kasutuselevõtt ei toimu üleöö. Sellele eelneb pikk ettevalmistusperiood, mille käigus tehakse kindlaks, kas tuumaenergia näol on tegemist Eestile sobilikult valikuga, milline on jaama ehituseks sobiv asukoht ning kas ehitus ja hilisem käitamine on teostatav ja jõukohane. Selleks tegutseb Eestis juba üle kahe aasta tuumaenergia töötühm, kes analüüsib kõiki Rahvusvahelise Aatomenergiaagentuuri (IAEA) poolt ette nähtud tuumaenergia kasutuselevõtu aspekte. Samal ajal jätkab planeeritud uuringute ja analüüsidega ka Fermi Energia, et hinnata maksimaalse põhjalikkusega väikese moodulreaktori rajamise asjaolusid Eestis.

TUUMAJAAMA MÕJU PURTSE JÕELE ANALÜÜSITAKSE PÕHJALIKULT

Kunagise põlevkivitööstuse mõjul reostatud Purtse jõe kaitseks on seatud mitmeid piiranguid, mis ei luba ettevõtluse või muu tegevuse käigus vee kvaliteeti mitte kuidagi halvemaks muuta. „Seetõttu näeb Fermi Energia Aidu piirkonda tuumajaama rajamisel võimalust kasutada jaama jahutamiseks kinnist jahutussüsteemi, mille puhul on mõju veekogule väga väike, kuid vajab siiski põhjalikke uuringuid ja hinda-

mist,“ rääkis Revjako.

Kinnise jahutussüsteemi puhul ehitatakse jaama jahutamiseks spetsiaalsed kaasaegsed jahutustornid, kus kasutatakse lisaks veele ka ventilaatoreid. Vee vajadus on sellisel juhul minimaalne ning tarvilik vaid aurustunud osa katmiseks. „Kinnises jahutussüsteemis ei voola soe vesi otse veekogusse tagasi, vaid keerleb kinnises tsüklis jahutustornis ringi. Veekogu mõjutab sel juhul vaid otsene veevõtt ja väikeses koguses tagasi lastava vee 6-10 kraadi kõrge temperatuur. Seejuures on oluline rõhutada, et jahutamiseks kasutatav vesi ei ole kuidagi kiirgusohulik ega puutu kokku muu reostusega. Vee kvaliteeti kontrollib järjepidevalt ka loodav riiklik regulaator.“

Keskkõnnamõjude põhjalikuks hindamiseks on hetkel käimas Aidu karjääri jahutusvee saadavuse analüüs, mille käigus hinnatakse mõju Purtse jõe vesikonnale ning koosmõju teiste tegevustega piirkonnas. „Nende uuringute tulemusel selgub, kas Aidu karjäär on ühe võimaliku asukohana üldse sobiv ja milliste meetmetega on võimalik tagada piisav jahutusvee hulk, et mitte halvendada Purtse jõe olukorda,“ sõnas Revjako.

OHUTUS ON KÕIGE ALUS

Tuumaanergeetika on statistika kohaselt üks ohutumaid elektri tootmise viise, nii nagu lendamine on ohutuim transpordiviis. „Tuumajaamades energia tootmisel tekkinud radioaktiivsete materjalide keskkonda leviku

tõkestamiseks kasutatakse mitmed üksteisest sõltumatud barjäärid – survekindlad kütusevarad, reaktorikorpused ning paks raudbetoonist kaitsehoone. Lisaks on igas tuumajaamas rikketingimustel ahelreaktsiooni peatamiseks ja tuumkütuse pidevaks jahutamiseks paigaldatud suur hulk ohutussüsteeme,“ rääkis Fermi Energia ohutusjuht Kaspar Kõöp.

Eestisse planeeritav väike moodulreaktor BWRX-300 on kordades madalama võimsusega kui paljud maailmas töötavad suured reaktorid ning ei vaja jääsoojuse tuumast eemaldamiseks mingit välist abi. „Reaktori väiksemad mõõtmed ja väiksem kütuse maht koos passiivsete ohutussüsteemidega võimaldavad teha tuumajaama sedavõrd ohutuks, et ka avarii korral on jaama piirdeaiast väljaspool asuvatele inimestele ja keskkonnale mõju minimaalne või olematu,“ selgitas Kõöp.

„Lisaks on väikeste moodulreaktorite eeliseks oluliselt väiksem eriolukordadeks planeerimise tsoon ehk ala jaama ümber, kus on paigas selged tegevusjuhised ja vastutusvaldkonnad, kuidas avarii korral käituda. Arvutuslikult võib see ala piirineda jaama ümbritseva aiaga, mistõttu jaama läheduses elavatele tavainimestele mingeid erilisi nõudmisi ei teki,“ sõnas Kõöp ning lisas, et lõpliku hinnangu tsooni suurusel ja vajalikkusel annab loodav riiklik regulaator.

Liis Krigul
Virumaa teabejuht

Vana küttekolde asendamise taotlusvoor avaneb septembris

Suurema õhusaastega piirkondades avaneb inimestel juba septembris võimalus oma vana küttekolde riigi toel välja vahetada või uuendada. Nii saab Ettevõtlus ja Innovatsiooni Sihtasutuse (Kredex) toetust küsida näiteks vana ahju asemele uue, vähem saastava ahju ehitamiseks või selle soojustuspumba asendamiseks, aga ka vana katla uue katla või soojustuspumba asendamiseks. Toetust saab ka oma elamise kaugküttega liitmiseks.

„Kuigi paljude teiste maailma riikidega võrreldes on Eestis puhas õhk, näitavad uuringud, et kütteperioodil on just kohtküte linnades üks olulisi õhusaaste põhjustajaid,“ rääkis kliiminister Kristen Michal. „Toetades vana ahju asemele uue ehitamist või siis keskkonnasõbralikumale kütteviisile üleminekut, aitab Kliimaministeerium inimestel teha õhukvaliteeti parandavad valikud, mille boonuseks on ka parem tuleohutus ja energiatõhusus.“

Õhu kvaliteet halveneb külmal ajal just tiheasustusega piirkondades, sest kütmisel paiskub õhku tervisele ohtlikke peenosakesi ja muid saasteaineid. Peenosakesed kahjustavad inimese tervist, sest tungivad sügavale hingamisteedesse ja vereringesse ning võivad põhjustada erinevaid haigusi, sh vähki.

Välisõhuseire andmetele tuginedes on välja selgitatud piirkonnad, kus peenosakesi on kütteperioodil õhus lubatust rohkem. Nende piirkondade inimestel avanebki võimalus oma küttekolde riigi toel uuega asendada. Toetuse protsent on seejuures piirkonniti erinev.

70-protsendiline toetusmäär kehtib Ida-Virumaal Jõhvis, Kiviõlis ja Sillamäel; Jõgevamaal Jõgeval ja Põltsamaal; Valgamaal Valgas, Otepääl ja Tõrvas.

50-protsendiline toetusmäär on Tallinna

linnaosadest Pirital, Nõmmel, Kesklinnas, Kristiines, Põhja-Tallinnas ja Haaberstis ning teistest linnadest Tartus, Viljandis, Rakveres, Kuressaares, Keilas, Võrus, Türil, Saue, Paides, Tapal, Kärđlas, Elvas, Haapsalus, Karksi-Nuias, Kilingi-Nõmmes ja Pärnus.

Tallinnas lähtub toetuse andmine linnaosa piiridest. Ülejäänud Eestis linnade piiridest.

Taotlusi saavad esitada füüsilised isikud, kes on elamu omanikud või kelle kasuks on seatud hoonestusõigus või korterihoonestusõigus ning kelle majapidamine asub toetuse andmise tingimustes määratud tiheasustuspriirkonnas.

Taotlusi saab hakata esitama KredExi e-toetuse keskkonna kaudu.

Toetust saab elamu, mille peamiseks kasutotstarbeks ehitisregistris on määratud üksikelamu, ridaelamu, kaksikelamu või kahe korteriga elamu.

Ridaelamu sektsioonil, kahe korteriga elamu sektsioonil või kaksikelamu sektsioonil peab olema autonoomne küttesüsteem või peavad toetust taotlema kaasomanikud ühiselt.

Toetuse saamiseks peab taotleja elamu olema ehitatud õiguslikul alusel ning kasutusele võetud enne 2010. aasta 1. jaanuari.

Elamu või selle osa soojusvarustuse liigina peab ehitisregistrisse olema märgitud lokaal- või kohtküte ning energiaallika liigina tahke kütus.

TOETUST SAAB KÜSIDA, KUI ...

... elamus on vana ahi. Toetuse abil on võimalik ehitada uus ahi, paigaldada uus katel, õhk-vesi-soojuspump, maasoojustuspump või liituda kaugküttega.

... elamus on vana katel. Toetuse abil on võimalik paigaldada uus katel, õhk-vesi-soo-

juspump, maasoojustuspump või liituda kaugküttega

Maksimaalne toetussumma ühe elamu kohta on 10 000 eurot, mida hüvitatakse hinnamudeli alusel. Kütteseadmete soetamiseks, paigaldamiseks või ehitamiseks on kehtestatud konkreetne toetussumma, mis ei sõltu tegelikust kulust. Näiteks uue ahju puhul on maksumuseks arvestatud 6400 eurot, millest hüvitatakse olenevalt piirkonnast 50% (3200 eurot) või 70% (4480 eurot). Kui vana ahju ei ehitata ümber, vaid see lammutatakse, siis lammutamist toetus ei kata, vaid selle eest tuleb maksta inimesel endal.

Toetusmeetme kogueelarve on 18,5 miljonit eurot, mida kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond. Esimese taotlusvooruarve on 10 miljonit eurot ning taotlemine toimub jooksvalt eelarve ammendumiseni. Selle summa abil on plaanis uuendada kuni 1850 kütteseadet.

Taotlusi hakkab vastu võtma Ettevõtlus ja Innovatsiooni sihtasutus, andes vooru avamisest eraldi teada vähemalt 10 tööpäeva enne taotluste vastuvõtu algust, sh veebilehel www.Kredex.ee

Info taotlemise tingimuste kohta - <https://kredex.ee/et/vaikeelamute-kutteseadme-uuendamise-toetus> ning eramu@kredex.ee

Info ühikuhindade kohta - <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/valisohk/kohtkute>

Lisainfo: Romario Siimer, välisõhu- ja kiirgusosakonna peaspetsialist, romario.siimer@kliimaministeerium.ee

Kliimaministeerium

Jäätmemajandus

Jäätmehoolduse korraldamist kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritooriumil reguleeritakse jäätmehoolduseeskirjaga.

Anname teada, et Lüganuse Vallavolikogu määrusega 29.06.2023 nr 45 on kehtestatud uus „Lüganuse valla jäätmehoolduseeskiri“. Redaktsiooni jõustumise kuupäev on 09.07.2023 ning sellega saab tutvuda Lüganuse valla kodulehel <https://www.lyganuse.ee/jaatmemajandus> või Riigi Teataja väljaandes avaldasmärge RT IV, 06.07.2023, 33.

Jäätmehoolduseeskiri sätestab meetmed jäätmetest tuleneva negatiivse mõju tervisele või keskkonnale ärahoidmiseks. Määruse eesmärgiks on sealhulgas edendada jäätmete liigiti kogumist, levitada jäätmealast teavet ning ennetada jäätmealaseid rikkumisi.

Rõhutame, et jäätmehooldusees-

kirjaga seatakse omavalitsusüksuse poolt nõuded jäätmekäitluse korraldamiseks oma haldusterritooriumil ning sätestatud nõuded ei ole üksnes soovituselised, vaid nende täitmine on kõikidele juriidilistele ja füüsilistele isikutele kohustuslik.

VABASTUSED

Korraldatud jäätmeveo partneriks on Lüganuse vallas AS Ragn-Sells, kellega kehtib leping kuni 31.01.2024.

Pöörame kõikide korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustusest erandkorras vabastamise taotlenud elanike tähelepanu asjaolule, et kõik väljastatud jäätmeveovabastused kehtivad kuni 31.01.2024. Peale selle kuupäeva möödumist tuleb vajadusel uut vabastust taotleda.

Olga Valiieva
Keskkonnanõunik

Maa korralisest hindamisest ja uutest maamaksu määradest

Alates 1. jaanuarist 2024. a hakkavad kehtima uued maamaksu määrad. Maksumäärade muutmise aluseks on 2022. aastal läbi viidud maa korralise hindamine ja 1. juunil 2023 jõustunud maamaksuseaduse redaktsioon, mis kohustab kohalikke omavalitsusi kehtestama uued maksumäärad.

Maa korralise hindamise käigus hinnatakse kõik maatükid (ca 760 000) korraga. 2022. aasta hindamine tehti seisuga 30.06.2022. Maa korralisel hindamisel ei arvestata ehitisi, kasvavat metsa ega piiratud asjaõiguseid ja kasutuslepinguid, st hinnatakse ainult maad. Maade hindamine on korraline ehk regulaarne, seadusest tulenevalt igal neljandal aastal (2022, 2026, 2030 jne).

Hindamise tulemuseks on maa maksustamishind, mis on ligikaudne maa turuväärtus. Maksustamishind on aluseks maamaksule. Maamaksu arvutab Maksu- ja Tolliamet nii praegu kui ka peale 2022. aasta maa korralist hindamist sama valemi alusel: Maamaks = maksustamishind (€) x maksumäär (%) – maksusoodustused ja maksuvabastused. Lüganuse vallas on 7491 maatükki, mille koguväärtus peale viimast korralist hindamist on 109 854 316 eurot, mis on 6,8 korda suurem kui 2001. a hindamise tulemusel saadud maa väärtus.

Juunis kehtestatud uued maamak-

sumäärad on varasematest keskmiselt viis korda madalamad. Samuti on lihtsustatud maksumäärade süsteemi - kaotatud on hinnatsoonid ning maksumäärade kehtestatakse sihtotstarbe gruppide kaupa. Lüganuse vallas 1. jaanuarist 2024 kehtima hakkavad maksumäärad on järgmised:

- 1) elamumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas;
- 2) punktis 1 nimetatud maatulundusmaale 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas;
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatud sihtotstarbega maale 1 protsent maa maksustamishinnast aastas.

Maa ümberhindamise mõju leevendamiseks maamaksule on kehtestatud maamaksu tõusu piirmäär.

Kui maa maksustamisperioodi maamaksu summa on vähemalt 10 protsenti suurem eelmise maksustamisperioodi maksusummast, suureneb maamaksu summa 10 protsenti.

Kui maamaksu summa suureneb on võrreldes eelmise maksustamisperioodiga 10 protsenti, kuid on väiksem kui 5 eurot, suurendatakse maksusummat 5 euro võrra, kuid mitte rohkem kui maa maksustamishinnast ja maamaksu määrast lähtuva maamaksu summani.

Gerly Pällo
maaspetsialist

Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande täiendavate avalike arutelude tulemuste arvestamine

Lüganuse Vallavalitsus teatab, et Lüganuse valla Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande täiendavad avalikud arutelud toimusid 01.08.2023 kell 15 Kiviõli linnaraamatukogus ja kell 17 Lüganuse rahvamajas. Avalikel aruteludel tutvustati kavandatavat tegevust ja selle vajadust, avaliku väljapanekul olnud dokumentide sisu, avalikul väljapanekul laekunud ettepanekuid ja seisukohti ning vastati kohalolnute küsi-

mustele. Arutelude järel otsuse eelnõus ega aruandes sisulisi muudatusi teha ei olnud vaja. Avaliku väljapaneku tulemuste täiendavad avalikud arutelud otsustati korraldada tulenevalt asjaolust, et väljapanekul laekunud kirjadele ei saadatud omavalitsuse põhjendatud seisukohti arvamuste kohta planeerimiseaduse § 106 lõikes 8 ettenähtud aja jooksul.

Avalik väljapanek toimus 10.04.2023-09.05.2023. Avaliku väljapaneku tulemuste esmasel avalikul arutelul toimusid 05.06.2023 kell 15 Kiviõli linnaraamatukogus ja kell 17.30 Lüganuse rahvamajas.

Avalikustamise tulemuste alusel tehti otsuse eelnõus ja aruandes vajalikud muudatused. Asukoha eelvaliku põhilahenduse või keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande olulist muutmist kaasa toovaid seisukohti ei esitatud.

Avalikustamise jooksul laekunud ettepanekute ja vastustega ning ettepanekute alusel täiendatud dokumendiga saab tutvuda valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/vkg-toostusjaatmete-prugila>. Lähem informatsioon telefonil 332 1320 või e-postil valitsus@lyganuse.ee.

PILTUUDIS

Vaade Kadrioru lossi võrratult kaunile aiale.

Külaskäik presidendilossi

Abivallavanem Helve Pettai käis 14. juulil kodukaunistajate grupi initsiatiivil koos IVOL-i tegevjuhi Meelis Kuusega Kadriorus külastamas presidendi kantseleid. Külästuse käigus tehti ekskursioon Kadrioru roosiaeda. Külaskäiku jäädvustati ka fotodel.

Presidendi vastuvõtu saalis koos IVOL-i juhi Meelis Kuusega.

Perearst dr Niina Mamai – 45 tööaastat

2. augustil käis vallavalitsus tänamas ning tunnustust avaldamas lugupeetud perearsti, doktor Niina Mamaile, kellel täitus 45 tööaastat.

Niina Mamai on pärit Sondast, seal mõõdus ka lapsepõlv. On elanud Kiviõlis ja praegu elab Liimala külas, niisiis kogu elu meie vallas. Ta on abielus ning tal on kaks last ja viis lapselast.

Kui alustada lapsepõlvest, siis algklassides käis Niina Sonda koolis. Niina meenutab oma lapsepõlve ja kooliaega, mis mõõdus Sondas: „Ma armastan Sondat väga, olen seal elanud ja koolis käinud. Tahtmatult meenub õpetaja Meinhard Laks, kes viis meid igal aastal mais Uljaste järve äärde, kus korjasime prahti, tegime lõket ja keetsime imehead teed pohlavartest. Olime nii õnnelikud. Meil oli ka kooliaed, kus loodushuviliste ringiga kuivatasime õunu ja tegi-

me kompotti. Lapsepõlve on tore meenutada.“

Alates 6. klassist õppis Niina Kiviõli II Keskkoolis. Hiljem siirdus Kohtla-Järve Meditsiinkooli. Juba väiksena soovis ta saada kas arstiks või äärmisel juhul baleriiniks. Koolialisena mõtles ikka ainult sellele, et temast peab saama arst. Ja nii ka läks, unistus täitus.

Peale Kohtla-Järve Meditsiinkooli lõpetamist töötas Niina kolm aastat Tallinnas operatsioonina. Hiljem astus Tartu Ülikooli, mille ta lõpetas, soovis küll saada kirurgiks, kuid saatus tahtis teisiti ning perre sündis tütar. Ta tuli Kiviõlisse ning asus terapeudina tööle, kuigi südames soovis olla kirurg.

„Perearstindus algas 1998. aastal ning alguses olid ikka väga rasked ajad, keegi ei saanud aru, mida on vaja teha ja kuidas toimida,“ räägib Niina. Tal tuli õppida pere kõrvalt kaks aastat, et hakata Kiviõlis perearstina tööle. „Kui praegu meenutada, oli tol ajal ikka väga

raske perearstina töötada, sest kokukutseid tuli palju, ise pidin autoga kohale sõitma nii ööl kui päeval, teadmata, kas korralikku teed selle maja juurde viib või mitte. Ka piirkond oli suur,“ sõnab Niina. Sel ajal töötas ta pere kõrvalt mitmel kohal.

Nüüd on hinnatud doktor töötanud 45 aastat arstina ning selle pika perioodi jooksul on käinud tema juures lausa mitu põlvkonda. Ta sõnab: „Tean nelja põlvkonda, kui tuleb vastuvõtule noorem põlvkond, meenub kohe ka vanem põlvkond. Tuleb meelde isegi maja, kus ta varem on kokukutsetel käinud.“ Niina naerab ja sõnab: „Mina tean kõiki ja kõik teavad mind. Tänapäeval on perearstina töötada tunduvalt lihtsam, loomulikult on patsiente ja tööd palju, kuid see ongi selle töö völu.“

Väga optimistlik proua on oma eluga rahul ja näeb suurepärase välja. Küsin, mis on tema vormi ja nooruse saladus. Dr Mamai räägib,

et ta on üle kümne aasta käinud rahvamajas tantsimas, teeb joogat, armastab sauna, mere ääres elades käib ta iga päev meres ujumas. On väga aktiivne ja sotsiaalne. Niina sõnab: „Kiviõlis on kõik võimalused olemas, kõik sõltub endast. Iga inimene võib tegeleda sellega, millega ta soovib.“

Loomulikult on proua Niinal ka oma aed, kasvuhoone, erinevad lilled ja roosid. Õues jalutades mõtleb tihti: „Küll on ikka ilus!“ Kõik see tahab hoolt ja armastust, kuid tegus naine saab kõigega hakkama.

Oma patsientidele soovib Niina, et nad oleksid aktiivsed ja tegeleksid oma meelepärase hobidega. Loomulikult ka tugevat tervist!

Soovime meiega dr Mamaile viisakaid ja häid patsiente ning edu edasisteks tööaastateks.

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Foto: Viivian Päll

TEADE

Lüganuse valla aukodanik, endine Kiviõli linna lasteaed Kannike juhataja Aita Talts ootab oma endisi kasvandikke kunagisest lasteaiast Päikene (kes on sündinud 1962-1963 a), 30. septembril 2023 kell 13.00 Everest Kiviõli hostellisse, Vabaduse pst 21a, väikesele kokkusaamisele. Info tel 508 7562.

Reedel, 11. augustil käisid vallajuhid õnnitlemas 75. juubelil aktiivset kogukonnaelu edendajat Ülle Tiitsut. Ülle on Kiviõli linna pensionäride ühing Ajaratas juhatusse liige ja ka MTÜ Erra Kultuuriseltsi juhatusse liige, ta kuulub ka Lüganuse valla eakate nõukokku asendusliikmena.

Foto: Viivian Päll

PILTUUDISED

Eesti taasiseseisvumispäeva tähistamine Lüganusel

20. augustil tähistati Lüganuse Vabadussõja ausamba juures Eesti taasiseseisvumispäeva.

Sõna võtsid Lüganuse vallavanem Marja-Liisa Veiser ja Lüganuse kiriku koguduse õpetaja Ulvar Kullerkupp. Luuletuse luges Pille Naur. Osales Kaitseliidu Lüganuse malevkond ja Naiskodukaitse.

Foto: Viivian Päll

18. august 2023 Tarumaa mälestuskivi juures.

34 aastat Tarumaal mälestuskivi avamisest

18. augustil mõõdus 34 aastat päevast, mil Tarumaal avati mälestuskivi. Äsja läbis kivil asetsev mälestusplaat ka uuendusküüri.

Väljavõtteid vallavanem Marja-Liisa Veiseri kõnest:

„Oleme täna, sellel ilusal ja päikeselisel päeval kogunenud siia, et avaldada austust, mäletada ja mälestada 13 kohalikku meest, kes siin ebaõiglaselt langesid 10. veebruaril 1944. aastal. Seda lahingut on erinevalt nimetatud nii Varessaare, Kotkassaare kui Mäurasaare lahinguks.“

Lisaks märkis ta: „Need mehed jätsid oma elu oma kodusid, oma kodukohta kaitstes. Maha jäid lähedased, pered kelle südameist ei kustuta seda kibedat valu ja õudust isegi aeg.“

Need olid mehed – vapramatest vapramad, kes ei löönud hetkekski kartma, minnes julgelt ja kindlalt

Tarumaa mälestuskivi avamine 18. augustil 1989. aastal.

sammul, teadmata, kas nad veel kunagi oma kodutallu naasevad või mitte. Kuid olen üsna kindel, et sel hetkel nad võib-olla ei mõelnudki sellele, nad läksid, sest pidasid seda oma kohuseks... Hoidkem seda mälestust!“

Meenutasime Meinhard Laksi

14. juulil meenutasime Meinhard Laksi, kelle sünnist möödub 101 aastat. Lugesime luuletusi, süütasime küünlad ja asetaskime lilled mälestuskivide juurde.

Meinhard Laks oli emakeelepäeva tähistamise algataja ning 14. märtsi riiklikuks tähtpäevaks kuulutamise eest võitleja.

Tema kodukohas, Ida-Virumaale jäävas Liivoja talukohas, Sondast mõned kilomeetrid Viru-Nigula poole avati 12. juulil 2009 talle ka mälestuskivi. Meinhard Laksile pühendatud mälestuspinigid on paigaldatud Uljaste linna mäele ning Sonda vana koolimaja ehk praeguse raamatukogu juurde.

Oma üle 45 aasta kestnud pedagoogitöö ajal oli ta Sondas õppealajuhataja 18 ja direktor 17 aastat. Tööaastate jooksul juhendas ta koolis õpilaste looduskaitse- ja matkaalast tegevust ning koduüritusi, korraldas koolisiseid, piirkondlikke ja ülerajoonilisi ainepäevi, õpilaslaagreid ja metoodilisi konverentse ning kirjandus-koduloolisi ekskursioone õpetajatele.

Fotod: erakogu

Meinhard Laks oli laia silmaringiga ja paljude huvialadega inimene. Ta oli Eesti Looduseuurijate Seltsi, Folkloori Seltsi, Koduürituste Seltsi, Emakeele Seltsi liige, Eesti Õpetajate Meeskori asutajaliige, Eesti Looduskaitse Seltsi Sonda osakonna organiseerija ja Sonda Koduküla Seltsi asuta-

ja ning Kohtla-Järve kunstiklubi liige. Ta oli Kadriina keelepäevade mõtte algataja ja Uljaste küla päevade korraldamise traditsiooni autor.

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Lüganuse valla kodukohvikute päevad 2023

Lüganuse valla kodukohvikute päevad toimusid 18.-20. august üle valla. Üleskutsest võtsid osa viis kodukohvikut. Suured tänud kohvikute korraldajate!

Aitäh Erra kohvik Amps hubase atmosfääri ja rikkaliku menüü eest!

Aitäh kiriku kohvik Johannese Juures huvitava ajaloolise ekskursiooni ja armsa lasteala eest, mis olid suurepäraseks boonuseks erilise menüü kõrvale.

Aitäh kodukohvik Jõelalda Toituduba hubase, sooja ja rahustava atmosfääri eest, imeilusas kodu- aias maitseelamusi pakkuva menüüga.

Aitäh kodukohvik Teatri Puhvet, mis pakus maitstva menüü kõrvale toredat ja positiivsust täis teatrielamust.

Lüganuse valla kodukohvikute päevade lõppakordiks oli

kultuurikohvik Kiviõli keskväljakul. Lüganuse kultuurikeskuse meeskond kutsus valla elanikke hommikukohvile, et tähistada üheskoos Eesti taasiseseisvumispäeva, pakkudes hommikust

virgutust läbi magusa suutäie, janukustutaja ja higekosutajaga, kelleks olid imelised Triin Norman ja Olja Raudonen. Aitäh toetajatele, tugimeeskonnale, osalejatele ja külastajatele,

et olete aktiivsed, positiivsed ja tegusad!
Uute kohtumisteni!

Lüganuse kultuurikeskuse meeskond

Lüganuse jalakäijate sild on nüüd jalakäijatele ja jalgratturitele ohutu

Lüganusel jalakäijatele mõeldud sild vajab uuendamist, kuna silla puidust laud ja piirded olid väsinud, silla laudade otsad olid ilmastiku mõjude tõttu mädanenud, küljevõrk piirdena oli kohati lahti ja väändunud, mistõttu silla ületus muutus järjest ohtlikumaks.

Silla uuendamine valla kaasavast eelarvest oli vajalik, kuna tegemist on jalakäijate ja jalgratturite jaoks olulise ja teekonda lühendava ühendusega.

Kaasava eelarve idee pakkus MTÜde Lüganuse Tagaküla ja Lüganuse Küla Selts nimel välja Laila Meister. Rahvahääletuse võitis toona küll Uljaste järve puhkeala külastajasõbralikumaks muutmise idee, kuid keskkonnaamet soovitud tegevusteks luba ei andnud ning seetõttu teostati teiseks hääletatud Lüganuse kiriku jalakäijate silla uuendamise.

Foto: vallavalitsuse arhiiv

LVL

Lüganuse valla kaunis kodu 2023

Nagu traditsiooniks saanud, kuulutas Lüganuse Vallavalitsus maikuus välja heakorrakonkursi Lüganuse valla „Kaunis kodu 2023“. Heakorrakonkursi eesmärgiks on innustada omanikke korrastama ja kujundama oma kinnistuid.

Sellel aastal valis komisjon välja kaks heakorrastatud kodu, keda autasustati tänukirja, lilleampli, kinkekaardi ja Lüganuse valla sümboolikaga mastiviruga, mille saavad nüüd kodude omanikud oma õuel masti tõmmata.

Viivian Päll

Avalike suhete spetsialist

Ülla Rossmanni kodu Liimala külas. Fotod: Viivian Päll

Ülla Rossmanni kodu Liimala külas – läbimõeldud ja maitsekas!

Sisenen aeda värselt värvitud valgest väravast. Küllastasin seda kodu kahel korral, esimesel korral juunis, kui muru oli täiesti kuivunud nagu kõrbes ja teisel korral ilusal päikesepaistelisel augustikuu päeval, kui vihmad oli muru turgutunud ja see oli kaunilt roheline.

Maja ümbritseb pilkupüüdev ja liigirikas aed täis põnevaid taimekooslusi – on palju imelisi õitsvaid põõsaid ja puid, on ka roose ja palju püsililli. Esmalt hakkab grillimaja kõrval silma suur väikeste valgete õitega põõsas ning perenaine räägib, et see on üks esimestest istikutest, mis talle sünnipäevaks kingiti ja mis kaunistab juba aeda 18 aastat. See on roniv hortensia – suursugune ja imeilus!

Kakskümmend kaks aastat tagasi hakkas Ülla oma aeda kujundama, sest peale majaehitust tuli ju alustada nullist. Ülla sõnab: „Siia on tonnide viisi mulda veetud, sest maa on nii liivane. Eriti midagi ei kasva.“ On näha, et esialgu on tööd kõvasti olnud, aga praegu on kõik paigas. Aia kujundamisega on tegelenud perenaine ise ja kõik see ilu on aastatepikkune töö.

Rohelust on aias palju, väga võimaluvad on võimsad puud – kask ja vaher. Ülla räägib: „Selle vahtraga on sügisel küll palju tööd, lehti jagub, kuid mulle ta meeldib, annab veidigi varju. Ja kask ajab samuti puru, kuid maha võtta ka ei raat-

si ja kas peakski.“

T e e d ä r i s t a v a d s u u r e d p ü s i l i l l e p e e n r a d , k u s k a s v a b h u l k p ü s i s o r t e , o s a n e i s t p a k u v a d õ i t s e d e s s i l m a i l u , o s a k a u n i s t a v a d p e e n a r t o m a v ö i m s a t e l e h t e d e g a – h o s t a d , h o r t e n s i a d , l i i l i a d , s i i l i k ü b a r a d , p o j e n g i d , i i r i s e d j a p a l j u t e i s i p ü s i k u i d .

„Armastan püsililli, sest selles liivases pinnases suvelilled ei taha kasvada. Ostan küll mulda pidevalt juurde, kuid see kaob kusa- gile. Kevad algab muidugi rododendronite, tulpide, nartsisside ja krookustega,“ selgitab Ülla ning jätkab kurval ilmel „Roosipeenart on hakanud kahjustama vesirott, mistõttu olen ka roose ümber istutanud.“

Praegu kaunistavad majas ümbrust amplitud ja roosid, kuigi selle kuiva suvega on ka roosid juba esimest korda ära õitsenud. „Loodan siiski, et uued õied avanevad peagi,“ räägib Ülla.

Tõesti, niivõrd ilus on terrassiaärne, kus annavad tooni erivärvilillepotid kannade, petuuniate, erisorti begooniate ja pikalt alla rippuvate harilõugadega. Pean tunnistama, et näen kaunite kellukese- kujuliste õitega harilõuga esimest korda. Väga kaunis!

Ülla majandab ikka enamjagu ise, talle meeldib muruniidukiga ringi kõndida ning trimmerdamine pole samuti kontimurdev. See ilus ja korras kodu on suure armastuse ning töökusega rajatud.

Anneli ja Arvi Virve kodu Lüganuse alevikus – avar ja hooldatud, kus lisaks silmailule võib näha, et iga detail on paigas ja leidnud oma kindla koha.

See kaunis koduaed ei haka möödujatele silma, sest asub veidi peateest eemal männikus. Esiplaani varjab korrektselt pügatud kuusehekk, külgedel kasvavad elupuud. Juba aeda sisenedes on märgata, et kõik on paigas, korrektne ja hooldatud.

Anneli ja Arvi on ise omale kodu rajanud. „Esialgu oli krundil ainult võsa, mis sai kõik maha võetud ja prahist puhastatud. Käisime vaatamas mitut kohta, kuhu perele kodu rajada, kuid südamelähedasem oli see krunt. Meeldis sellepärast, et oli omaette ja tegimegi otsuse selle koha kasuks,“ räägib perenaine.

Hoole ja armastusega on Anneli ja Arvi oma kodu kujundanud juba üle 30 aasta.

Koos perega on ikka aiatöid tehtud ja istutusalasid rajatud. Annelil ja Arvil on kolm tütart ja nüüd ka viis lapselast. Anneli sõnab: „Mees oli sõidus ja meie lastega möllasime. Alguses ümbritses krunti aed, kuid mulle ei meeldi see, et oled metsa sees ning oled aiaga piiratud,“ sõnab Anneli ning lisab „Võtsime aia ära ja istutasime elupuud. Oleme ikka jõeni seda ala hooldanud. Tahan, et mul oleks oma köögiaknast ilus vaade.“

Ka lastele meeldis väga aias töötada, kuid nüüd on igapäev oma elu ja oma aed.

Krundil ühel pool on iluaed ja teisel pool on, nagu perenaine ütleb, vaba maa, kus lapselapsed

saavad palli mängida ja hullata, et ei pea koguaeg keelama.

Avaras koduaias pakkuvad silmailu kaunilt pügatud okaspuuvormid, mis annavad aiale rohelust aastaringiselt. Ka erinevate toonidega suurelehelised hostad kaunistavad aeda kevadest sügiseni. Silma jääb ka kaunis valgete õitega roniv hortensia, mis perenaise sõnul on istutatud vana männitüüka lähedale ning mis on end kaunilt ümber selle põiminud.

Aia ääres kasvab suurte lehtedega jalaka leinavorm, kasvavad veel hortensiad, kammelvahter ja kuldvihm.

Suur minimalistlikult kujundatud muruplats laiub männimetsani. Maja taga laiub pikk peenar, kus õitsevad erinevad roosisordid. Perenaise lemmikud ongi roosid, neid on aias üle viiekümne.

Anneli sõnab: „Mulle meeldivad ka belargoovid, neid on mul päris palju. Ikka paljundan ja panen uue taime kasvama. Ja kõik nad õitsevad mitu aastat.“ Terrass ongi kaunistatud belargoovididega. Võrratult ilusad pallid!

Kevadel õitseb aias palju tulpe, nartsisse ja hüatsinte. Silmailu pakkuvad ka rododendronid, valged pojengid ja liiliad, pottidesse on istutatud kannad ja petuuniad. Suvelilled taimed kasvatab perenaine ikka ise.

Kõik lilled, puud ja põõsad on hästi valitud, aed on viimistletud ja korras. Maja ümbritseb hästihooldatud muruplats. Nii see oli ka tol päeval, kui seda kodu küllastasin.

Kuna Anneli ja Arvi ei saanud vallapäevale tulla, käisid vallajuhid tunnustust üle andmas nende koduüel.

Anneli ja Arvi Virve kodu Lüganuse alevikus.

Suur Euroopa filmitööstus Kiviõlis

Augusti keskel toimusid filmi „Rootsi torpeedo“ võtted Keskpuies-tee ja Vabaduse pst ristis asuvas kortermajas. Filmi režissöörid nägid Kiviõli linna ühe peatähtsava kortermajas 30ndate aastate Stockholm. Tegemist on suurejoonelise ja rahvusvahelise projektiga.

Filmitöötajad algasid juba 11. augustil Sõrve tuletorni juures.

Filmi leiab käsitletav lugu aset Rootsis 1939. aastal, kus filmi peategelase Sally Baueril on unistus ujuda üle La Manche'i väina. Film on kirjutatud tõsielul ainetel.

Film esilinastub Eestis järgmise aasta detsembris.

LVL

Foto: Lüganeuse vallavalitsus

Omavalitsuste suvemängud

Juulikuus toimusid Rakveres 16. Eestimaa suvemängud, kus võistlesid Eesti maakonnad, linnad ja vallad.

Toimusid ka juhtide võistlused, kus Lüganeuse vallavanem Marja-Liisa Veiseril õnnestus saavutada Eestimaa suurtest valdadest (+8000 elaniku) naiste arvestuses esikoht!

Eestimaa suvemängudega tähistati Eesti Olümpiakomitee 100. sünnipäeva.

Ürituse raames toimus ka pidulik vastuvõtt ja rongkäik Rakvere Vallimäele.

Ida-Viru maakonda olid võistlustel esindamas Lüganeuse vald, Kohtla-Järve linn, Jõhvi vald ja Toila vald.

Seekordseid Eestimaa suvemänge korraldas Eestimaa Spordiliit Jõud koostöös Rakvere Linnavalitsuse ning Lääne-Virumaa Spordiliiduga.

LVL

Maailmakoristuspäev kutsub koristama kodukanti, kalmistuid ja randu

Kuus aastat tagasi eestlaste eestvedamisel ellu kutsutud üleilmne maailmakoristuspäev tuleb meelde, et mitte ükski mure ei leia vastust üldöö. Keskkonnateadlikkus, sealhulgas teadmine tarbimisest ning prügimajandusest, on ühiskonnas aastatega kasvanud, kuid probleem on endiselt lahendusjärgus.

Mullu võttis kodanikualgatusel osa ligi 50 000 eestlast ja 14,5 miljon inimest üle ilma. „Oleme kaasanud inimesi lasteaiast ülikoolini, ettevõtteid ja kogukondi. Maailmakoristuspäev on eelkõige ennetustöö,“ märgib Eesti aktsiooni eestvedaja Elike Saviorg, kelle jutu järgi on siiani umbes 90% Eesti kõikidest koristajatest moodustanud lapsed ja noored.

Iga koristuspäeva eel tõuseb päevakorda küsimus: kui kaua me koristame? Vastust otsides tuleb tõdeda, et hoogtöö korras koristamine iseenesest ei ole lahendus, vaid tähtis meeldetuletus. „Rõõm on näha, et soov kodukanti hoida ja korradada ei ole enam haruldus,“ möönab Saviorg.

Tänavusel maailmakoristuspäeval 16. septembril on kõik eestimaalased oodatud taas koristama. Koristust saab läbi viia nii üksik kui väikese või suurema seltskonnaga, kaasates tegevusse kasvõi terve kogukonna ja sõprusseltsi. Suuremaid avalikke koristusi on kõigil võimalik ka maailmakoristuse kodulehel maailmakoristus.ee registreerida, kutsumaks sekka rohkem huvilisi.

TÄNAVU KORISTAME KA KALMISTUID

Sel aastal pöörab maailmakoristuspäev varasemast rohkem tähelepanu Läänemerele ja meie pikale rannajoonele ning meile kõigile ääretult olulistele paikadele – kalmistutele. Seetõttu utsitavad eestvedajad talgulis korraldama koristusi ka surnuaias ja randades ning muude veekeogude ääres.

„Oleme varem rääkinud eri jäätmeliikidest, sellistestki, mis tihti

Foto: Siim Lövi

prügina ei seostu. Näiteks suitsukonidest. Tänavu on taoliseks prügiplastist kalmuküünla, mida vedeleb maas ja looduses nii kalmistutel kui surnuadeade servades uskumatutes kogustes,“ tutvustab Eesti maailmakoristuspäeva eestvedaja Elike Saviorg siiani liialt vähe tähelepanu saanud kalmuküünla murest jäätmete maailmas.

Nii teeb maailmakoristuspäev koostööd hauaplatside hooldus- ja renoveerimisteenuseid pakkuva ettevõttega Gratitude Services, kes on selles valdkonnas tegutsenud juba viimased neli aastat. „Kutsu-me kõiki eestlasi üles koristama meie kalmistuid ja kirikute ümbrust. Eestis viiakse aastas kalmistutele sadu tuhandeid plastküünlaid, mis jäävad tihtipeale pooltühjana kalmistutele vedelema või tassivad need linnud ümbruskonda laiali. Samuti visatakse paljudes kohtades plastjäätmeid lihtsalt aia taha või selleks mitte ettenähtud kohtadesse,“ selgitab probleemi ulatust Gratitude Services kaasasutaja Gerli Palgi. Lisaks jõuavad sageli need lagunematud plastist tepsid tuulega teepervedele või metsa alla.

Nii et koristuspäeval võib iga inimene leida endale südamelähedase paiga ja selle prügist puhtaks teha. Igasugune panus on tähtis ja vajalik. Igal aastal on tuhandet eestlast noppinud linnatänavatelt, metsast, randadelt ja mujalt tonnide viisi prahti. Käiste üles käärimine ja koristamine on aga parim viis mõelda korra läbi oma harjumused, valikud ning elustiil. Samuti ei tohiks ära unustada asjaolu, et kõik veed viivad Läänemerele, mis tähendab, et ka näiteks kõige kaugemas Eesti paigas elava inimese kanalisatsioonivesi jõuab lõpuks merre välja.

2023. aasta maailmakoristuspäeva rannakoristused said alguse juba suvel ning 31. augustil tähistame Läänemere päeva. 16. septembril aga tulevad kümnend tuhandet eestlast välja, et kõik koos Maailmakoristuspäeval oma kodupaigad puhtaks kraamida. Maailmakoristusele saab registreeruda alates augustist maailmakoristus.ee kodulehel, samuti saab veebilehel registreerida avaliku koristuspaiga või -aktsiooni.

Laura Vadam

Kuidas koristust organiseerida?

- Prügi soovitage korjata enda ümbruskonnast. Sobib nii roheala, rand, kalmistu kui ka linnatänav. Vajadusel võta koristuskoha leidmiseks ühendust kohaliku omavalitsusega
- Väikeprügi kogumiseks soovitage kasutada taaskasutatud kotte (vanad saia- ja leivakotid). Neid on mugav panna avalikesse konteineritesse
- Prügi ladustamiseks soovitage kasutada avalikke või võimalusel isiklikku prügikonteinerit. Vajadusel küsi nõu kohalikust omavalitsusest
- Ohutuse tagamiseks soovitage kasutada kindaid, vajadusel helkurvesti
- Registreeri koristus maailmakoristus.ee kodulehel
- Küsimuste korral võta ühendust maailmakoristuspäeva tiimiga - info@maailmakoristus.ee

Mida on oluline teada koristades kalmistut?

- Hauaplatsidelt tohib ära korjata ainult tühjad plastist küünlatopsid hauale astumata! Muust materjalist, laternates ning korduvkasutuses olevad küünlatopsid jäävad hauale.
- Kui prügi vedeleb hauaplatside vahel, teeradadel ja kalmistut ümbritseval alal, tohib selle ära visata. Hauakivi taga olevad esemed peavad alles jääma, need on pandud sinna põhjusega.
- Sorteeri prügi vastavalt kalmistu võimalustele.

SPORT

Poksist

27.- 29. juuli võttis Kiviõli poksiklubi Lätis Daugavpilis osa traditsioonilisest 19. korda toimuvast rahvusvahelisest vendade Leonarda ja Aleksandra Purvinsku mälestusturniirist.

Kiviõlist osales turniiril kolm sportlast – alla 19-aastaste klassis Tatjana Vinogradova, alla 13-aastaste klassis Mark Kozlov ja Bogdan Višnevski.

Kahjuks kaotas Tatjana Vinogradova finaalis Läti sportlasele ning samuti Bogdan Vishnevski kaotas finaalis Leedu poksijale. Mark Kozlov võitis finaalis Läti võitlejat ja saavutas esikoha. Kõik võitlejad demonstreerisid taktikat, tehnikat ning suurt tahtejõudu. Täna kõiki sportlasi hästi tehtud töö eest!

Foto: Kiviõli poksiklubi

Vladimir Tšurkin
Treener

02.09 kell 15.00 IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - FC NÕMME UNITED
23.09 kell 15.00 IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - JK TABASALU
28.09 kell 19.00 IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - FC TALLINN

Purtse karikas võrkpallis 2023

5. augustil toimus Purtse männikus võrkpallivõistlus, millest võttis osa kuus võistkonda. I koha saavutas võistkond Jõhvi, koosseisus Taavi Põllu, Talis Põllu, Külli Stroo, Kristjan Palm, II koha sai võistkond Vääli koosseisus Taivo Valdur, Jakob Motsjenov, Boris Sumnikov, Kristiina Sumnikov ning III kohale jäi võistkond Ida

koosseisus Ksenija Rudaja, Olek-sii Bilous, Marija Rogovaja, Sergei Laba, Vyacheslav Bulatov. Võistkondi autasustati medalite, kinkekaartidega ning esikoht sai karika. Tänuõnad kohtunik Anatoli Zõbinile. Võistluse korraldas Juho Põld, Lüganeuse Noortemaja juhataja.

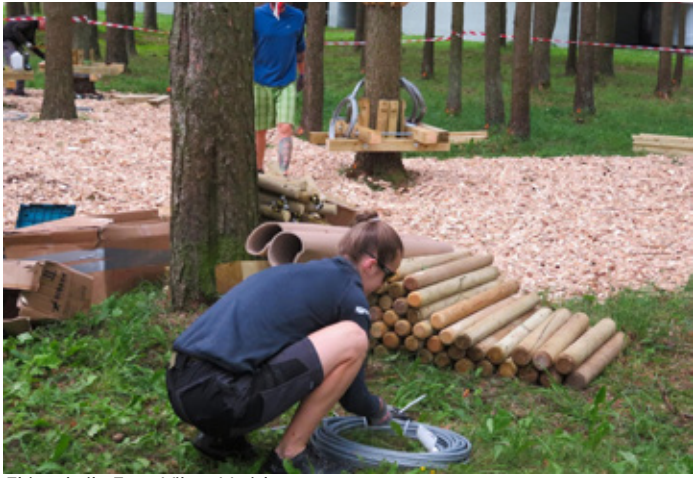
Foto: erakogu

Lüganeuse tänava-korvpall 2023

8. juulil toimus Lüganeuse tänavakorvpalliturniir. Auhinnalise I koha saavutas Sonda Mägrad (Markus Kruusimaa, Martin Rossmann, Rasmus Laigu, Karl Pintmann), II koha sai võistkond Lüganeuse (Jan Sternhof, Tanel Maalma, Paul Maalma, Juho Põld) ning III kohale jäi võistkond Ehitajad (Kaspar Kuusmik, Mergo Lindeberg, Romet Kõllo, Tevon Põld). Võistkondi autasustati medalite ja kinkekaartidega. Turniiri korraldas Juho Põld, Lüganeuse Noortemaja juhataja.

Foto: erakogu

Ehitus käib. Foto: Viktor Vatiska

Foto: Viivian Päll

Püssi linna madalseiklusrada rõõmustab lapsi ja lastevanemaid

Lüganuse valla kaasava eelarve menetlemise kord võeti Lüganuse Vallavolikogu määrusega vastu 17. juunil 2020. aastal. Kaasava eelarve summaks Lüganuse valla 2023. aasta eelarves oli 20 000 eurot.

21. veebruaril 2023 lõppes Lüganuse valla kaasava eelarve et-

tepanekute rahvahääletus. Kokku laekus tähtaegselt kolm ettepanekut. Kõik kolm ideed suunati avalikule rahvahääletusele. 21 päeva kestnud hääletuse tulemusena võitis 105 häälega ettepanek „Püssi linna madalseiklusrada“, esitajaks Krisli Kaldaru.

Madalseiklusraja ehitustööd on

lõppenud ja see on valmis kasutamiseks kõigile huvilistele.

Madalseiklusrada pakub mitmekülgseid tegevusi nii noortele kui täiskasvanutele. Seiklusrada on erinevate raskusastmetega aidates kaasa laste kehalisele arengule ning mitmekesistades aktiivsete tegevuste võimalusi ühes. Seiklus-

rada on ehitatud ohutule kõrgusele ja see on kasutamiseks ilma turvaravustusega.

Turvalist seiklemit uuel madalseiklusrajal!

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Erra kultuuriseltsi imeline päev lisakus

Kuna sel aastal on Maailma Terviseorganisatsiooni eestvedamise keskmeks peremeditsiin (eks meigi ole üks pere olnud 23 aastat), otsustasime oma seltsiga minna Iisaku matkarajale tervist parandama. Aga enne matkarajale siirdumist käisime ära Iisaku ajaloo- ja koduloomuuseumis. Meid võttis lahkesti vastu Iisaku muuseumi direktor, muuseumiigiid Mari Oolberg.

Külastasime talutuba, meistrite tuba, klassituba, tuletõrje tuba, loodustuba ja õpetajate tuba. Kõigile meenus oma lapsepõlv. Soovitame kõigile, kes pole Iisaku muuseumis käinud, see on külastamist väärt, sest seal on vaatamisväärsusi küllaga.

Kuna oleme juba eakad, võtsime ette Iisaku lühema matkaraja, kus

saime ka paar sahmakat vihma, mis tegi meie matka veel lõbusamaks.

Matkarajal sattusime vaatetorni juurde, nägime metsaonni, lõkkeset, katusega pingikomplekti.

Teadlaste arvates pidavat kuus liikumise kasulikkus tegurit olema järgmised: mõjub hästi ajule; teeb meid õnnelikemaks; aeglustab vananemist; naih näeb parem välja; aitab toibuda tõsistest haigustest; kehas väheneb rasvarakkude arv. Eks saame näha!

Õhtul nautisime Iisaku laululaval komöödiaetendust „Kõik roosid...“. Oli unustamatu päev Iisakus.

Täname Lüganuse Vallavalitsust ja bussijuhti Ivar Koppelit!

Ülle Tiitsu
Erra Kultuuriseltsi juhatuse liige

Soonurme Külaseltsi aktiivne suvi

Suveüritused algasid külas 22. juunil jaanipäeva tähistamisega, kus esinesid Maidla rahvamaja tantsulapsed Maris Kriisa juhendamisel, toimusid traditsioonilised jaanimängud, jaanilõkke tegemine ning tantsuks mängis Valduri ja Ivo bänd. Jaanipäeval panime esimest korda üles kogukonnale väga vajaliku telgi, mille kohaliku omaalgatuse programmi sügisest taotlusvoorst saime.

4. juulil külastas meid Eesti Külaliikumine Kodukant konkursi „Aasta küla 2023“ komisjon. Olime ainuke nominent Ida-Viru maakonnast. Kauni kontpua saime kingituseks Eesti Külaliikumise Kodukant juhatuse liikmelt Tanel Talvelt. Kohtumisel kinkis külaselts komisjonile sauna-aasta raames saunavihad, mis olid kokku seotud punase, vägea paelaga. Laua katsid kohalikud perenaised.

Kohalikust külaelust pajatasid Soonurme külaseltsi juhatuse liikmed Naima Soppe, Ingrid Härn ja kauaaegne Soonurme raamatukogu töötaja Koidu Leppik ning Lüganuse vallavanem Marja-Liisa Veiser. Küla ja suguvõsa ajalugu tutvustasid Pille Kekki ja Viktor Urbala. Koos Pillega laulis kohalikke ja kaugemaid rahvalaule Mona Soppe.

Kohtumise lõppedes külastati ka kohalikku Janeki kauplust.

29. juulil pidasime Soonurme

Kohtumine Soonurmes Foto: Viivian Päll

külapäeva, kuhu kohale tuli lähemalt ja kaugemalt endisi ning praeguseid elanikke, kokku ligi 70. Muusikat tegi ansambel AER. Võib öelda, et meie küla elab! Külapäeval võtsime kasutusele vakkpanni, mille saime kohaliku omaalgatuse programmi kevadise taotlusvooru kaudu. Esimesed pannkoogid küpsetas Londonist kohale tulnud kokk Justas.

4.-5. augustil toimus Soonurme külaseltsi kahepäevane LEADER ja VIKO toetusega reis Hiiumaale ja tagasiteel Haapsallu. Hiiumaal külastasime Suuremõisa lossi, Vaemla villavabrikut, uhket ja ainulaadset elamuskeskust Tuuletorn ja kodukohvikuid ning tutvusime vaatamisväärsustega. Küllastasime Hiiumaal ka kodu-

kohvikut 12 MAKROONI Puski külas, kes samuti osales Eestimaa 2023. aasta küla valimistel. Tagasiteel koju sõitsime läbi Harjumaa ning peatusime 2021. aasta Eestimaa aasta külas Visklas, nende ainulaadses kiigepargis, kus on ligi poolsada erinevat kiike. Meid oodati väga ka Voose külas, kus Tanel Talve toimetab Voose Päikesekoduga, kohtumine oli väga huvitav ja hariv. Kogu reis meeldis kõigile väga ja plaanime ka järgmisel aastal reisima minna, et avastada kauneid Eestimaa kohti, tutvuda huvitavate ettevõtjatega ja saada uusi ideid, kuidas elu maal huvitavamaks muuta.

19. augustil kuulutas Eesti Külaliikumine Kodukant Jõgevamaal Sadala külaplatsil välja Eesti aasta

Soonurme Külaselts Sadala külaplatsil 19. augustil. Foto: erakogu

küla 2023, tiitli sai seekord Kaerepere alevik Raplamaal. Palju õnne Kaereperele ja häid ideid edaspidiseks! Meie Soonurme küla esindus oli ka sel pidulikul üritusel kohal. Sadalas anti küladele välja ka eripreemiad: Eesti Valdade ja Linnade Liidu eripremia koostööst eest omavalitsusega sai Soonurme küla.

Sel aastal ootab meid ees veel Soonurme külaseltsi 4. sünnipäev, teatri ühiskülastus, esmaabikoolitus ja jõulupidu. Oleme külalislahked ja ootame meie tegemistest osa saama ka teisi külasid ning vallaelanikke.

Naima Soppe
Juhatuse liige
Soonurme Külaselts

Vabatahtlikud päästjad kodunõustamisel. Foto: Päästeamet

Vabatahtliku päästjana saab panustada kogukonna turvalisusesse

Vabatahtlikkusega panustatakse oma aega, energiat või oskusi, mis küll ei too rahalist või materiaalist kasu, kuid annab vastu uusi oskusi, teadmisi ning kogemusi. Kõik kolm on ka tõoturul hinnatud ja vajalikud.

KES ON VABATAHTLIK PÄÄSTJA?

Vabatahtlik päästja on Päästeametile professionaalne abiline päästesündmustel ja ennetustööl. Oma kogukonnas on ta päästevalkkonda tundev inimene, kes pakub oma perele, naabrile ja kogukonnale turvatunnet, oskab vajadusel kiirelt abi anda.

Vabatahtlikuks päästjaks saamiseks peab:

- olema vähemalt 18-aastane,
- läbima vabatahtliku päästja esimese astme koolituse (teooria veebis, praktika kutselises päästekomandos) ja omama vastavat tunnistust,
- omama kehtivat mootorsõidukijuhi tervisetõendi,
- olema aus, kohusetundlik, otsustus- ja vastutusvõimeline, suutma töötada pingelolukorras, oskama teha meeskonnatööd.

Vabatahtlik päästja saab peale päästetööl osalemise käia ka ühisvalves kutselises päästekomandos, teha ennetustööd nagu kodunõustamised, üritustel osalemine ja tegeleda elanikkonnakaitsesega.

MITMEKESISED ÜLESANDED VASTAVALT ENDA VÕIMALUSTELE

Mäetaguse Vabatahtlike Päästekomando juht Janno Vool toob välja, et üks toredamaid aspekte vabatahtlikuks päästjaks olemisel on ülesannete mitmekesisus. „Saad tegutseda mitmes erinevas valdkonnas ja ise valida, kuhu käed külge panna ja mille tegemist proovida. Mõnele hakkab päästetöö nii meeldima ja läbib ka suitsusukeldumise koolituse, et olla päästesündmusel kutseliste päästjatega samal tasemel. C-kategooria juhiloa olemasolu korral on võimalus läbida alarmsõidukijuhi koolitus. Mõnele sobib hästi noorteringi töö juhendamine ja mõni jääb ennetustööd tegema,“ rääkis Vool.

Vabatahtlike päästjate seas on toimekad inimesed väga erinevatelt elualadelt, ka suurte kogemustega kutselised päästjad. Vabatahtlikud päästjad räägivad, et seltskond on see, mis neid ikka vabatahtlikena kinni hoiab. Kutseliste ja vabatahtlike päästjate vahel on justkui loomulikult hea klapp, mis teeb igasuguse töö tegemise meeldivaks.

Vabatahtlik saab ise valida, mitu tundi ta oma aastast, kuust või nädalast vabatahtliku päästja tööks annab ja millal. „Mõni vabatahtlik päästja käib regulaarselt valves, teine tuleb appi siis, kui teda väga vaja on või lööb kaasa korra aastast. Me väärtustame igat vabatahtlikku, kes oma aega annab,“ märgib Vool.

KELLEGA LIITUDA?

Ida-Virumaal on kokku neli vabatahtlikku komandot Iisakus, Jaama külas, Mäetagusel ja Purtses, kellega liituda saab. Huvi korral saab tegutseda iseseisvalt ilma üksuseta päästepiirkonna alt. Muidugi on olemas võimalus tegutseda ka vabatahtlike reservpäästerühma ridades. Kui tunned, et vabatahtlikuks päästjaks olemine võiks olla sinu misisioon, siis saad alati pöörduda Ida päästekeskuse vabatahtlike päästjate koordinaatori poole. Kontaktid ja ka muu vabatahtliku päästet puudutava info leiab Päästeameti kodulehelt <https://www.rescue.ee/et/juhend/vabatahtlikud>

VABATAHTLIKUD PÄÄSTJAD – KERLI JA MARGO LUGU

Kerli ja Margo Peenema liitusid Purtses Vabatahtliku Päästega alles selle aasta märtsikuus. Margo alustab augustikuus tööd Kiviõli komandos elukutselise päästjana.

„Meid innustas vabatahtliku päästega liituma see, et saame panustada kogukonna turvalisusesse ja ennetustöö käigus tõsta inimeste teadlikust ohutu ja turvalisema elukeskkonna loomiseks. Samuti oleme ka ise palju uusi teadmisi ja oskusi juurde saanud inimesele esmaabi andmisest kuni ka kustutustöödeni. Boonusena saime endale vägeva meeskonna, kellega ka töövälisel ajal aega veeta,“ räägivad Kerli ja Margo.

Ehkki nad on vabatahtlikena tegutsenud vaid neli kuud, on nad jõudnud käia raba- ja metsapõlengutel, mitmetel maja- ja korteripõlengutel, kulupõlengutel, avariil, pisematel kontrollkäikudel ning teinud kodukülastusi ja ennetustööd. Nad on võtnud endale eesmärgiks läbida vabatahtlik päästjate II astme koolituse, kaugemas tulevikus saada õigused suitsusukeldumiseks ja liiklusavariidel abistamiseks.

Kerlile on jäänud meelde suured raba- ja metsapõlengud, kus on näha ja tunda kogu Ida regiooni ühtset päästevõrgustikku tööd ja päästjate rolli olulisust. „Seal põlengul olles tunned ja näed, kuidas päästjad üksteist toetavad ja ühise eesmärgi nimel töötavad,“ rääkis ta. Margo meenutab tööstushoone põlengut. „Olin just koju jõudnud, kui väljakutses tuli ja otse sündmuspaika sõitsin. Hoone oli suur ja katusealune põles leekides. Asja tegi keerluseks tugev tuul ja kehv juurdepääs tulekoldele. Tuli reageerida kiirelt, et tuli hoonesse sisse ei jõuaks. Sellel sündmusel oli hästi näha päästjate tähtsust ja koostööd,“ märgib ta.

Vilve Kirs
Ida päästekeskuse vabatahtlike koordinaator

Head õpetajad ja õpilased!

HEAD ALGAVAT ÕPPEAASTAT!

Lüganuse Vallavolikogu
Lüganuse Vallavalitsus

Algava õppeaasta aktused

MAIDLA KOOL 01.09.2023 kell 9.00
LÜGANUSE KOOL 01.09.2023, kell 9.00.
KIVIÕLI I KESKKOOL 01.09.2023, kell 10.00
KIVIÕLI VENE KOOL 01.09.2023, kell 11.00
KIVIÕLI KUNSTIDE KOOL 01.09.2023, kell 15.00

Huvikooli/kooli buss alustab sõitu 4. septembril

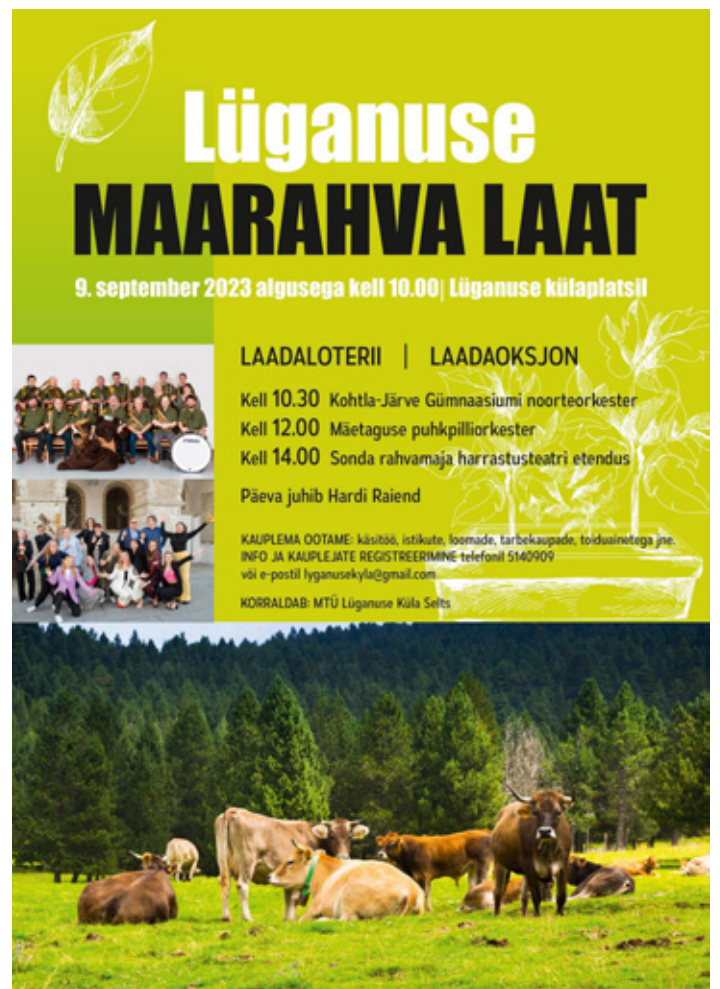
BUSS SÕIDAB JÄRGMISEL MARSRUUDIL:

• 7.30 Pihlaka - 7.33 Tulivee rist - 7.36 Neeme - 7.38 Liimala rist - 7.40 Oruvahe - 7.46 Lüganuse - 7.52 Viru (Kiviõli), 8.10 Soonurme, Maidla kool.
• 15.15 Kiviõli Kunstide Kool – 15.17 Viru tn – sama ring Liimala suunal tagasi.

Vajadusel tehakse sõiduplaanis muudatusi ning teavitatakse sellest Lüganuse valla infokanalites.

Täpsem info tel 529 0663

Marsruut leitav Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/uudised-ja-teated>.

Lüganuse MAARAHVA LAAT

9. september 2023 algusega kell 10.00 Lüganuse külaplatsil

LAADALOTERII | LAADAOKSJON

Kell 10.30 Kohtla-Järve Gümnaasiumi noorteorkester
Kell 12.00 Mäetaguse puhkpilliorkester
Kell 14.00 Sonda rahvamaja harrastusteatrit etendus

Päeva juhib Hardi Raiend

KAUPLEMA OOTAME: käsitsi, istikute, loomade, tarbekaupade, toiduainetega jne.
INFO JA KAUPLEJATE REGISTREERIMINE telefonil 5140909
või e-postil lyganusekyla@gmail.com

KORRALDAB: MTÜ Lüganuse Küla Selts

KUTSE

Kallis Lüganuse valla elanik!

Kutsume sind osalema meie põneval ja sügavamõttelisel seniorite leerikursusel, kus avaneb võimalus avastada uusi teadmisi, jagada elukogemusi ning leida sisemist rahu ja inspiratsiooni.

TUTVUSTUS

On üsnagi mõistetat, et inimesed, kes on tundnud puudutust, kuid samas tundnud ebakindlust või häbenenud religiooniga seotud huvi ja kui varasem kontakt on kiriku ning kogudusega pigem leige olnud, siis on keeruline teha seda esimest sammu. Aga mõtleme sellele, et kas pole mitte imeline mõte veeta aega enesetäienduse, ühiste tegevuste ja hingelise kasvu keskel? Just selleks kutsume ellu seniorite leerikursuse, kus saame üheskoos süveneda usuteemadesse, jagada elulugusid ning luua toetav ja mõistev leerigrupp meie enda kogukonnas.

MIDA KURSUS PAKUB

- **Süvenemine usuteemadesse:** saame avada põneva dialoogi erinevate usuküsimuste üle ning uurida, kuidas usk ja vaimus meie elu rikastavad.
- **Elukogemuste jagamine:** Sinu elukogemused on väärtuslikud ning saad seda teistega jagada, luues seeläbi sügavama ühenduse kogukonnaga.
- **Õppimine ja avastamine:** tutvustame erinevaid teemasid läbi mänguliste ja kaasahaaravate õppemeetodite, mis muudavad õppimise nauditavaks ja interaktiivseks.
- **Sisemise rahu leidmine:** loomulikulised harjutused, meditatsioon ja rahulikud arutelud aitavad Sul leida sisemist rahu ja tasakaalu.

KUIDAS LÄBI VIIME

Kursus toimub kaks korda kuus ja saame kokku seitse korda. Kursus koosneb regulaarsetest kohtumistest, kus saame ühiselt õppida, jagada ja avastada. Iga kohtumine keskendub erinevatele teemadele ning sisaldab õpetusi, rühmatöid ja diskussioone. Loomelise meeldiva õhkkonna, kus kõik saavad end vabalt tunda ning oma mõtteid ja tundeid jagada.

MIKS JUST SINA PEAKSID OSALEMA:

- **Elukestev õpe:** see kursus annab Sulle võimaluse õppida midagi uut ja avastada enda jaoks huvitavaid teemasid.
- **Sotsiaalne suhtlus:** kohtud uute inimestega, kellega saad jagada ühiseid huvisid ja mõtteid.
- **Isiklik kasv:** kursus aitab Sul leida sisemist rahu, süveneda vaimsetesse teemadesse ning avastada uusi tahke enda isiklikus arengus.

Oleme pühendunud looma kursusest unikaalse ja mõtestatud kogemuse, mis rikastab Sinu elu ning aitab Sul leida uusi perspektiive. Tule ja liitu meie inspireeriva kogukonnaga, kus koos õpime, avastame ja kasvame! Vanuse piirangut ei ole, oluline on see, et saad oma pikka aega vaka all hoidud huvi vabaks lasta.

Kursus lõpeb leeriohustamisega (juhul kui Sul selleks soovi ei ole, võid ka niisama osaleda)

Võta meiega ühendust kas e-maili või telefoni teel.

Esimene kohtumine 14. september kl 17 kiriku pastoraadis.

Ootame sind rõõmuga! Ja kui Sul tekib transpordi küsimus või probleem, siis leiame ka sellele lahenduse!

PS! Jälgi meie muid tegevusi meie Facebooki ja kodulehelt. Avastamist on palju – algamas on laste pühapäevakool igal pühapäeval septembrist ja ka tava leerikursus.

Ulvar Kullerkupp
Ristija Johannese Koguduse õpetaja
502 6774
ulvar.kullerkupp@eelk.ee

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke ja nende vanemaid!

Emil Ganbin	06.07.2023
Simon Štšerbakov	13.06.2023
Rahel Tärno	27.06.2023
Otto Niinepuu	07.08. 2023
Leonardo Minyaylo	28.06.2023

Õnnitleme augustikuu juubilarid ja sünnipäevalapsi!

96	85
Liilia Andrejeva	Vasily Kovalenko
95	Aili Helgi Ränkel
Virma Männi	80
94	Vera Ivanova
Klavdia Vitrikuš	Niina Omeltšenko
92	Margarita Gaiduk
Zinaida Aruste	Raissa Lazutkina
91	75
Galina Shander	Nikolay Mutovkin
90	Antonina Pakujeva
Kalju Vooljärv	Ülle Tiitsu
Elna Talsi	Eha Vilumets
Aleksandra Iila	Jaan Pazelski
Väigo Veskus	Evi Hiisküla
	Valentina Karguleva

Lüganuse vallalehes õnnitletakse väarikasse ikka jõudnud vallakodanikke (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta). Palume neil, kes ei soovi vallalehe kaudu õnnitlusi saada, anda sellest teada telefonil 332 5840, 512 4398 või e-posti teel viivian.pall@lyganuse.ee.

MÄLESTAME LAHKUNUD VALLAELANIKKE

Ljubov Šilova	22.12.1955 – 27.06.2023
Maie Jalast	25.02.1940 – 03.07.2023
Larisa Vishnevskaya	19.06.1937 – 15.07.2023
Anne-Liis Tšiz	08.01.1937 – 13.07.2023
Mihkel Tagam	05.03.1944 – 24.07.2023
Milvi Olju	20.05.1935 – 07.08.2023

Pühapäevakool lastele

Pühapäeviti kell 11.00 alates Mikhliapäevast
Lüganuse kiriku pastoraadis

Inimese süda kavandab oma teed,
aga Issand juhib tema sammu.
Õppetussõnad 16:9

Oled väga oodatud

KIRIKUKALENDER

EELK LÜGANUSE RISTIJA JOHANNESE KOGUDUSE

3. septembril, kell 11.00, Lüganuse kirik
14. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus.
10. septembril, kell 11.00, Lüganuse kirik
15. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus.
Vanavanemate päev.
17. septembril, kell 11.00, Lüganuse kirik
16. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus.
24. septembril, kell 11.00 Lüganuse kirik
17. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus.
1. oktoobril, kell 11.00, Lüganuse kirik
18. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus.

Koguduse kantsleil avatud:

E: 10.00 – 14.00, N: 16.00 – 18.00

Pühapäeviti 1 tund enne ja pärast teenistust.

Muul ajal kokkuleppel: 337 4249 või 502 6774.

KULTUURIKALENDER

1. septembril kell 19.00 -22.00, Kiviõli keskväljakul
Lüganuse valla koolialguse pidu
1. septembril kell 20.00, Sonda rahvamajas
Tuuningukameber
7. septembril, kell 18.00, Püssi kultuurimajas
Tuumaenergia infotund, Fermi Energia AS.
14. septembril, kell 18.00, Sonda rahvamajas
Uljaste järve põhjavee seoses uuringu tutvustamine
22. septembril, kell 18.00, Püssi kultuurimaja
42. Püssi seeriajooks, registreerimine kell 17.00.
28. septembril kell 13.00, Sonda Kogukonnajärg
Eakate päeva tähistamine.
30. septembril, kell 11.00 -14.00, Kiviõli ARENAL
Kogupere spordipäev.